

будь-якому контексті, я міг би шукати в Інтернеті «Лев Манович», де це частина <ABSTRACT>. «Завдання семантичної мережі, отже, – кажуть Т. Бернерс-Лі та компанія, – полягає в тому, щоб надати мову, яка виражає дані та правила для міркувань щодо даних і яка дозволяє експортувати правила з будь-якої існуючої системи презентації знань у мережу» [1].

Список використаних джерел

1. Berners-Lee T., Hendler J., Lassila O. The Semantic Web. Scientific American, 17 May 2001. <http://www.sciam.com/article.cfm?articleID=00048144-10D2-1C70-84A9809EC588EF21>.
2. Manovich L. New Media from Borges to HTML. In Noah Wardrip-Fruin and Nick Montfort, eds. The New Media Reader. Cambridge, Mass.: MIT Press, 2003.
3. Truscello M. The Birth of Software Studies: Lev Manovich and Digital Materialism, on Manovich The Language of New Media. Film-Philosophy. 2002. Vol. 7(7). <https://www.eupublishing.com/doi/epub/10.3366/film.2003.0055>

Гардабхадзе Ірина Анатоліївна

с.н.с., доцент

науково-навчальний відділ

Київський національний університет культури і мистецтв

м. Київ, Україна

ФАКТОР ПОСТГУМАНІЗМУ У ТРАНСФОРМАЦІЇ КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ

Культура як продукт цивілізації, невід’ємно пов’язаний із людством, має гуманізуючі та стабілізуючі можливості. Розвиток, оснований на культурі,

сприяє підвищенню соціальної інклюзивності та зміцненню громадського соціального капіталу [5].

Гуманізуюча роль культури полягає у мотивації членів суспільства до підтримки людських цінностей. Її стабілізуюча функція полягає в стимулюванні поведінки представників суспільства для досягнення критеріїв моралі, заснованих на справедливості, та бережливого ставлення до навколишнього світу. Ефективність використання гомеостатичного потенціалу культури для досягнення суспільного добробуту залежить від низки зовнішніх і антропологічних чинників. Знання механізмів впливу гомеостатичного потенціалу культури на розвиток суспільства вважається однією з глобальних проблем сучасної цивілізації. До основних факторів впливу на ефективність реалізації гомеостатичного потенціалу культури належать феномени технологічного розвитку, індустріальна структура суспільства та прийняті в суспільстві філософські установки.

Значна частина чинників, що впливають на добробут суспільства, виникає у процесі взаємодії креативних індустрій з філософським напрямом постгуманізму.

Креативні індустрії сконцентровані на створенні та виробництві культурних і творчих товарів та послуг. Цей сектор, завдяки вагомому внеску у економіку, високій культуромісткості та чутливості до громадської думки, чинить істотний вплив на громадське благополуччя та формування культури [1; 5]. Їхня діяльність базується на індивідуальній та колективній творчості, оригінальності, інноваціях і характеризується генерацією ідей та підтримкою історичних, соціальних, духовних і культурних цінностей [2].

Філософська сутність постгуманізму як культурного феномена полягає у запереченні уявлення про людину як вершину еволюційного розвитку. Ключова ідея постгуманізму — відмова від антропоцентризму. Це провокує дискусії щодо ідентичності, тілесності і «постгуманістичної» сутності.

Досягнення технологій дедалі більше проникають у структуру людського суспільства, роблячи його схожим на соціокультурну екосистему, члени якої залежні від технологій. Згідно з Жаном Бодріаром, постійне зростання залежності людини від технологій сприятиме зникненню відмінностей між людиною і машиною.

Трансгуманізм як крайній прояв постгуманізму – це світогляд і рух, що прагне розширити фізичні й розумові можливості людини за допомогою технологій (штучного інтелекту, генної інженерії, кібернетики). Еволюційний шлях злиття людини і машини має призвести до появи постлюдини-кіборга.

Постгуманізм значною мірою трансформує креативні індустрії, впливаючи на методи створення, сприйняття та поширення мистецтва і творчості. У дослідженнях соціокультурної трансформації другої декади ХХІ століття зафіксовано постгуманістичний поворот, який базується на іманентній, втіленій та реляційній концепції мімезису.

Після нейро-повороту, нового матеріалістичного та екологічного поворотів у теперішній час під впливом постгуманізму відбувається міметичний поворот. У ході повернення уваги арт-практик до мімезису постгуманістичний поворот прагне трансформувати поняття мімезису.

Мімесис, або наслідування, імітація, копіювання, відтворення – це принцип людської діяльності, спрямований на створення форми, подібної формі прототипу. В мистецтві мімесис з давніх часів і до нині постає основою художньої образності.

Міметичний принцип домінував у образотворчих мистецтвах і в літературній класичній традиції з давніх часів і до початку ХХ століття. Надія перемогти час шляхом увічнення реального або ідеального образу речей у формі копії або візуального двійника зумовлена магією наслідування, яка генетично властива людині. З розвитком екранних мистецтв магія наслідування стала послаблюватися. Для течій авангарду та модернізму ХХ століття

характерним є свідоме заперечення мітотичного принципу у візуальній художній практиці. З початком нового тисячоліття мімезис поступово замінюється презентацією самої речі або її симулякром у спеціально створеному художньому просторі. Відторгнення псевдоподібних копій від прототипів на будь-яких рівнях буття посилює ностальгію за ілюзорними наслідуваннями.

Незважаючи на історичні трансформації ставлення арт-практик до мімезису, формуються розуміння його ролі як невід'ємної потреби людської діяльності та необхідної компоненти естетичного досвіду особистості. Мімезис залишається сутнісним принципом мистецтва, що підтверджується розширенням масштабу його реалізації у XXI столітті – від презентації самої речі у вигляді твору мистецтва до симулякра. Обмеження мімезису «гуманістичними художніми формами», які надають формі західній естетиці, «посилює гуманоцентричну орієнтацію мімезису» [3]. В останні роки континентальна філософія, новий матеріалізм і постгуманістичні дослідження із різних точок зору відзначають, що мімезис проникає глибше, ніж раніше усвідомлювалося, в основи суб'єктності, сприяючи нахилу постгуманістичного суб'єкта до людських та нелюдських процесів становлення іншого [3].

У постгуманістичних дослідженнях мімезис використовується як ключове поняття для аналізу соціальних, культурних і політичних змін, що відбуваються в умовах глобальних криз. Міметичний поворот відрізняє естетичний реалізм і метафізику однаковості, яку він зумовлює, від постгуманістичного мімезису, відкритого для диференціальних процесів становлення іншим. Актуальність міметичного повороту підтверджується сучасними проявами гіпермімезису – від COVID-19 до російського вторгнення в Україну у лютому 2022 року [3].

В умовах криз, спричинених пандемією чи війною, мімезис може проявлятися у генерації нових ідентичностей та наративів, що впливають на напрямки розвитку креативних індустрій. У ході конфлікту в Україні міметичні

процеси стимулювали формування колективної ідентичності громадян України як народу, який обороняється проти агресора. Це залишило свій відбиток на тематичності творів креативних індустрій. У епоху цифрових технологій гіпермімезис проявляється у поширенні цифрових медіа, зокрема соціальних мереж, образів, наративів та історій, пов'язаних із пандемією та війною. Ці образи здатні посилювати певні ідеї або національну ідентичність, які, у свою чергу, можуть впливати на поведінку людей і політичні рішення.

До постгуманістичних факторів, здатних справляти суттєвий вплив на людське суспільство, належать результати технологій, викликаних робототехнічною революцією XXI століття. Джеймс МакБрайд передбачає можливе існування безсмертного кіборга із завантаженою людською ідентичністю. Трансгуманістичне бачення злиття людського мозку з кібернетичними тілесами являє собою серйозний виклик [4].

Таким чином, постгуманізм сприяє істотному впливу на розширення культурного простору креативних індустрій та їх впливу на соціокультурні засади добробуту суспільства. Постгуманізм трансформує креативні індустрії, роблячи творчість більш технологічною, етично складною та міждисциплінарною, зважаючи на зміни традиційних ролей і розширюючи межі можливого.

Цифрові медіа у складі креативних індустрій можуть сприяти зміцненню згуртованості для протистояння людства катаклізмам та антропогенним загрозам. Мімезис може слугувати ключовим поняттям для аналізу соціальних, культурних і політичних змін, що відбуваються в умовах глобальних криз та військових конфліктів і впливу на них результатів творчості креативних індустрій.

Інтеграція постгуманізму та аугментації реальності відкриває нові горизонти і можливості для креативних індустрій. Ці процеси здатні

трансформувати підходи до виробництва, споживання й самовираження, створюючи більш сталу та етичну екосистему людського суспільства.

Можливо, у XXII столітті вчені здолають перешкоду смерті, продовжуючи людську свідомість, сутність та існування за допомогою кіборгонетичних тіл [4]. У цьому процесі креативним індустріям відводиться роль носія гомеостатичного потенціалу та гуманістичних цінностей, що зберігають людську природу у новій фізичній імплементації.

Список використаних джерел

1. Borre, J.R., Romero, G.C., Gutiérrez, J.M., & Ramírez, J. (2023). Discussion of the aspects of the cultural and creative industries that impact on sustainable development: a systematic review. *Procedia Computer Science*. Volume 224, 532-537. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2023.09.077/>

2. Boyko, L., Boyko, O., & Hardabkhadze, I. (2024). Generative artificial intelligence in the transformation of creative industries. *Humanities science current issues* 1(75):28-34. DOI: 10.24919/2308-4863/75-1-4

3. Lawtoo N. Posthumanism and Mimesis: An Introduction. *Journal of Posthumanism* June 2022 Volume: 2, No: 2, pp. 87–100 DOI: <https://doi.org/10.33182/joph.v2i2.2242>

4. McBride J. “Where, O Death, Is Your Sting?”: The Resurrected Body, Its Cyborgnetic Future and the Advent of Christian Transhumanism. *Journal of Posthumanism*. 2022. Volume: 2, No: 1, pp. 37–44 DOI: <https://doi.org/10.33182/joph.v2i1.1788>

5. UN System Task Team on the Post-2015 UN Development Agenda (2012). Culture: a driver and an enabler for sustainable development. URL: https://www.un.org/millenniumgoals/pdf/Think%20Pieces/2_culture.pdf.